

В. о. ректора
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
академіку
Вілю БАКІРОВУ

ЗВІТ
завідувача кафедри
цивільно-правових дисциплін
Устименко Олени Анатоліївни
у 2020-2021 навчальному році

Кадровий потенціал

Кількість ставок науково-педагогічних працівників кафедри цивільно-правових дисциплін станом на 1 червня 2021 року становила 13, з них докторів наук, професорів 3; кандидатів наук, доцентів 9,5. Почесне звання «Заслужений юрист України» має доктор юридичних наук, професор кафедри С. Бервено.

Навчальна робота

Кафедрою забезпечується реалізація освітнього процесу за спеціальністю 081 Право (освітні рівні бакалавр, магістр, доктор філософії в галузі права) та спеціальністю 293 Міжнародне право (освітні рівні бакалавр, магістр), викладання дисциплін цивільно-правового профілю та вибіркового міжфакультетських дисциплін на інших факультетах університету як аудиторно, так і за допомогою платформ для он-лайн навчання.

Методична робота

Упродовж навчального року кафедрою підготовлено з подальшою сертифікацією дистанційний курс в системі MOODLE «Актуальні питання цивільного права» (Є. Мічурін); удосконалено методи та технології навчання (з використанням платформ Google Classroom, Zoom тощо (всі науково-педагогічні працівники)); оновлено робочі програми та засоби діагностики навчальних досягнень студентів з навчальних дисциплін, що викладаються кафедрою (всі науково-педагогічні працівники); створено навчально-методичні комплекси нових навчальних дисциплін та засоби діагностики навчальних досягнень студентів по них:

1. «Правовий статус публічних фізичних осіб» (Т. Лісніча);
2. «Європейське бізнес-законодавство» (Т. Лісніча);

оновлено методичні рекомендації до написання курсових робіт з дисциплін «Цивільне право (загальна частина)» (О. Устименко, Ж. Завальна) та «Цивільне право (особлива частина)» (О. Устименко, Є. Мічурін, А. Цибань); підготовлено комплекти матеріалів для атестаційних випробувань за напрямком роботи кафедри з навчальних дисциплін «Цивільне право (загальна частина)», «Цивільне право (особлива частина)», «Цивільний процес», «Міжнародне приватне право» (О. Устименко, Є. Мічурін, М. Гура, А. Цибань); підготовлено конспекти лекцій за всіма дисциплінами, що викладаються кафедрою; відбулось взаємовідвідування занять професорсько-викладацьким складом кафедри та завідувачем згідно із затвердженим графіком.

Упродовж навчального року професорсько-викладацьким складом кафедри на постійній основі здійснювалась підготовка до аудиторних занять та їх організація і проведення як аудиторно, так і за допомогою платформ для он-лайн навчання.

Науково-педагогічним складом кафедри на постійній основі здійснюється підвищення кваліфікації з метою оптимізації навчального процесу та підвищення якості викладання.

Завідувачем кафедри О. Устименко та доцентом кафедри О. Волощенко пройдено міжнародне стажування у Malopolska School of Public Administration University of Economics in Krakow за програмою International postgraduate practical internship «New and innovative teaching methods».

Доцентом кафедри М. Гурою пройдено навчання за курсом «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Старшим викладачем кафедри А. Цибанем пройдено стажування у Білостоцькому університеті за програмою «Наукова діяльність в дисциплінах юридичних наук з національної та європейської точки зору».

Професор кафедри Є. Мічурін є членом Науково-експертної ради з питань нотаріату Міністерства юстиції України.

Професор кафедри Ж. Завальна є експертом в галузі права у Адвокатському бюро «Віталія Попова» з 2020 року по теперішній час; юристом благодійного фонду «Благодійний фонд підтримки військовослужбовців Сумського артилерійського полку та членів їх сімей» з 2014 року по теперішній час.

Старшим викладачем кафедри А. Цибанем за звітний період одержано свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Наукова робота

Відповідно до напрямків наукових досліджень кафедри професорсько-викладацьким складом підготовлено та опубліковано:

1. розділи у колективних монографіях:

1. Гужва А. М. Узурфрукт: традиція європейського приватного права та перспективи рецепції цивільним правом України. Оновлення Цивільного

кодексу України: формування підходів: колективна монографія / за заг. ред. проф. А. С. Довгерта і проф. Є. О. Харитонова. Видавничий дім «Гельветіка». 2020. С. 271-297.

2. Завальна Ж. В. (співавтори: Кобушко І. М., Кобушко Я. В., Старинський М. В.). Податково-інвестиційний механізм протидії тіньовому виведенню капіталу. Розділ 1. Історичні передумови формування тіньових фінансових потоків в Україні. Суми: Сумський державний університет, 2020. С. 7-69.

2. наукові статті, що індексуються у виданнях, внесених до міжнародної наукометричної бази даних Scopus:

1. A. Baranov, V. Kucher, O. Ustymenko, M. Utkina, I. Hrybachova. Mechanism of state economic security management in the direction of intellectual property rights protection: cases of selected industries. *Journal of security and sustainability*. 2020. V. 10, n. 1 (September). [http://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.1\(2\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.1(2)).

2. S. Berveno, Y. Lazur, M. Mendzhul. Marriage: religious and legal aspects. *Multidisciplinary research journal*. 2020. V. XII, n. 2 (June). P. 77-86.

3. O. Voloshchenko, O. Ustymenko. Medical aspects of violation of the right to life in the context of the european court of human rights case law. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. V. LXXIII, Issue 12, Part II (December). P. 2785-2788.

4. Z. Zavalna, I. Kobushko, I. Kobushko, M. Starinskyi. Managing team effectiveness based on key performance indicators of its members. *International journal for quality research*. 2020. V. 14, n. 4, Number of articles: 2114(4). P. 1245-1260.

5. Z. Zavalna, A. J. Saleh, F. Ahmad Faleh Alazzam, K. Khalaf Abed Rabbo Aldrou. Legal aspects of the management of cryptocurrency assets in the national security system. *Journal of security and sustainability*. 2020. V. 10, n. 1. (September). [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.1\(17\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.1(17)).

6. Z. Zavalna, O. Rezyk, N. Andriychenko, V. Konopelsky. Anti-Money Laundering: Foreign Experience Of Interaction Between Law Enforcement Agencies And Financial. *Revista Género e Interdisciplinaridade*. 2020. Special Edition. V. 1, n. 01. P. 1-5.

3. наукові статті, що не індексуються у виданнях, внесених до міжнародної наукометричної бази даних Scopus:

1. Бервено С. М., Менджул М. В. Інститут церковного шлюбу: порівняльно-правовий аспект. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 2. С. 58-61. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP_2_2020-1.pdf.

2. Мічурін Є. О. Правова природа штучного інтелекту. *Форум права*. 2020. Вип. № 5. С. 67-75. URL: https://forumprava.pp.ua/files/067-075-2020-5-FP-Michurin_9.pdf.

3. Цибань А. А. До питання цивільно-правової відповідальності за невиконання суб'єктивного цивільного обов'язку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 97-100. URL: http://lsej.org.ua/9_2020/24.pdf.

4. Волощенко О. М. Новелізація законодавства інтелектуальної власності в умовах євроінтеграційної політики України: проблеми теорії та практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 17-21.

5. Воронов К. М. Особливості юрисдикції та провадження в Спортивному арбітражному суді в Лозанні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2020. Вип. 29. С. 127-133.

6. Завальна Ж. В. Економічна культура особи в договірному регулюванні суспільних відносин. *Форум права*. 2020. № 3. С. 44-54. URL: https://forumprava.pp.ua/files/044-054-2020-3-FP-Zavalna_6.pdf.

7. Завальна Ж. В., Старинський М. В. Джентрифікація концепту «права людини»: виклики сучасності. *Юридичний електронний журнал*. 2021. № 1. С. 62-66. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/15.pdf.

8. Завальна Ж. В., Старинський М. В.) Новації в правовому регулюванні договорів про надання фінансових послуг. *Правові горизонти* 2021. № 1. С. 72-77.

9. Пейчев К. П. Правова конструкція дозвільного порядку відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Право». 2021. Вип. 31.

10. Воронов К. М. Проблемні питання охорони права інтелектуальної власності у спорті. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2021. Вип. 64. С. 98-102.

4. тези наукових доповідей на міжнародних та вітчизняних наукових та науково-практичних конференціях:

1. О. Волощенко, О. Устименко. Медичні аспекти порушення права на життя у контексті практики Європейського суду з прав людини. *Конституційні засади захисту прав пацієнтів у період пандемії: матеріали ІV Медико-правового форуму* (м. Харків, 11 грудня 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 24-25.

2. Мічурін Є. О. Штучний інтелект як об'єкт цивільного права. *Цивільне право і процес: витоки, здобутки та перспективи розвитку*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ч. 1. (м. Київ, 19-20 грудня 2020 р.). Київ: КРЦ НАПрН України, 2020. С. 31-34.

3. Гужва А. М. *Fiducia cum creditore* у римському праві: досвід титульного забезпечення кредиторських вимог. Назва: Траст і трастоподібні конструкції: глобалізація та перспективи. Матвеевські цивілістичні читання. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 6 листопада 2020 р.). Київ: Правова Єдність, 2020. С. 135-140.

4. Мічурін Є. О. Інтернет право: підстави для існування. *Актуальні питання розвитку юридичної науки та практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 21 травня 2021 р.), у 2 т. Т. 1. / За заг. ред. к.ю.н., доц. Г. З. Огнев'юк, к.ю.н. А. В. Айдинян. Київ: 2021. С. 273-274.

5. Мічурін Є. О. Абсолютні цивільні права: тенденції до подальшого застосування при правовому регулюванні належності об'єктів ІТ права. *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей І Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції* (м. Київ, 15 березня 2021 р.). Київ: 2021. С. 476-478.

6. Завальна Ж. В. Щодо змін в парадигмі правового регулювання договірних відносин в Україні. *Договір як універсальна форма правового регулювання*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Івано-Франківськ, 26 березня 2021 р.). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2021.

Професором кафедри Ж. Завальною за звітний період отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 103880 від 9 квітня 2021 року (наукова стаття Джентрифікація концепту «права людини»: виклики сучасності. *Юридичний електронний журнал*. 2021. № 1. С. 62-66).

Доцентом кафедри О. Волощенко розроблено пропозиції щодо внесення змін до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питань, пов'язаних із охороною та захистом авторського права і суміжних прав».

Професором кафедри Ж. Завальною розроблено пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Концепції рекодифікації цивільного законодавства України, зокрема, внесення змін, які стосуються загальних питань регулювання правочинів, застосування принципу добросовісності у договірних зобов'язаннях, його співвіднесення із принципом свободи договору та заборонаю зловживання правом, а також змін, направлених на посилення цивільно-правового регулювання цивільних відносин із врахуванням соціально-політичних реалій України.

Науково-педагогічними працівниками кафедри на постійній основі готуються та надаються рецензії і відгуки на науково-практичні здобутки юридичної спільноти (монографії, підручники, дисертації та автореферати дисертацій тощо), здійснюється опонування по дисертаційним дослідженням, підготовленим за спеціальністю 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право».

Організаційна робота

Кафедрою цивільно-правових дисциплін упродовж 2020-2021 навчального року проводилась профорієнтаційна робота з потенційними абітурієнтами університету (участь у проведенні Днів відкритих дверей тощо).

Двоє науково-педагогічних працівників кафедри (Ж. Завальна та М. Гура) виконували обов'язки кураторів академічних студентських груп.

З урахуванням трансформаційно-новелізаційних законодавчих процесів кафедрою здійснюється проведення постійно діючих науково-методичних семінарів. Так, організовано та проведено методичний семінар на тему

«Особливості підготовки навчально-методичних матеріалів із урахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти» (завідувач кафедри О. Устименко, професор кафедри Ж. Завальна); науковий семінар «Розлучення: концептуальні засади за сімейним кодексом України» (доцент кафедри К. Пейчев); науковий семінар «Проблеми правового регулювання володіння і речових прав у світлі заявленої рекодифікації цивільного законодавства» (доцент кафедри А. Гужва).

У звітному періоді продовжила роботу спеціалізована вчена рада Д 64.051.28 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук та доктора юридичних наук за спеціальностями 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» та 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», до складу якої входять представники науково-педагогічного складу кафедри (вчений секретар завідувач кафедри О. Устименко, члени спеціалізованої вченої ради професори кафедри С. Бервено, Ж. Завальна, Є. Мічурін).

Участь у роботі Вченої ради юридичного факультету на постійній основі беруть члени Вченої ради науково-педагогічні працівники кафедри О. Устименко та О. Волощенко.

Професор кафедри Ж. Завальна є членом редколегії фахового наукового видання України з юридичних наук («Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право» та «Наукові записки Львівського університету бізнесу та права»).

Професор кафедри Є. Мічурін є членом редколегії фахових наукових видань України з юридичних наук («Право і безпека», «Форум права», «Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ»).

Доцентом кафедри О. Волощенко взято участь у роботі комісії секції Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук (рецензування робіт та відбір переможця за результатами публічного захисту).

Кафедрою цивільно-правових дисциплін спільно з Харківським осередком Ліги студентів Асоціації правників України організовано та проведено Всеукраїнський турнір «Судові дебати з цивільного права і цивільного процесу», у фінальній частині якого взяли участь чотири команди з різних регіонів України.

Науково-педагогічні працівники кафедри сприяють науковій роботі студентів. На кафедрі працює студентський науковий гурток «Школа приватного права». Упродовж звітної періоду засідання гуртка проводились як аудиторно, так позааудиторно (за сприяння Ради адвокатів Харківської області) та у он-лайн форматі (співкерівники гуртка доцент кафедри О. Волощенко та старший викладач кафедри А. Цибань).

Участь у програмі реалізації Стратегії розвитку Каразінського університету

За звітний період кафедрою на постійній основі здійснювалися заходи, спрямовані на реалізацію Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки, виконання планів роботи кафедри на факультеті щодо організації та забезпечення навчального процесу, наукової, методичної, організаційної, виховної діяльності кафедри цивільно-правових дисциплін: створення сприятливого середовища для здійснення наукової та освітньої діяльності як для професорсько-викладацького складу кафедри, так і для студентської спільноти; розробка навчальних програм, орієнтованих на розширення можливостей набуття студентами знань на засадах міжнародного партнерства; сприяння науковій мобільності працівників кафедри та студентів; закладення фундаменту для подальшого співробітництва з представниками інших закладів вищої освіти, у тому числі міжнародних.

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін

Олена УСТИМЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету 24 червня 2021 року, протокол № 17.

Погоджено на засіданні вченої ради факультету «__» _____ 2021 року, протокол №__